

lys&liv

Informasjonblad for Menighetsfakultetet

nr 4 september
2003 69. årgang

: OTTO KROGSETH: DET HELLIGE I DET MODERNE – side 8

: STIG UTNEM: FRA MELLOMKIRKELIG RÅD TIL PRAKTIKUM – side 12-13

MENIGHETSFAKULTETETS

BIBLIOTEK

Flere nye studentgrupper på grunnstudiene

side 2-3

Stor økning på grunnstudiene og masterprogrammene

Over 300 nye MF-stud

MF har hatt en betydelig økning i studenttilgangen denne høsten. Totalt har fakultetet fått over 300 nye studenter.

Til grunnstudiene i KRL har det meldt seg 142 nye studenter, mot 101 i fjor. 24 av disse begynner på MFs nye 6-årige profesjonsstudium i

teologi via samordna opptak. På teologiløpet kommer dessuten 38 studenter som har bak seg grunn-, mellom-fag og forberedende. Tilsvarende tall for i fjor var 28.

Masterprogrammene ved MF har vel 80 studenter mot 10 i fjor. Blant disse er det 36 som starter på det såkalte erfaringsbaserte masterstudiet som er et tre-semesterstudium for studenter som allerede har en bachelor eller tilsvarende og i tillegg to års relevant yrkeserfaring. Videre er det åtte studenter som begynner på det engelskspråklige masterpro-

grammet og 12 som begynner på den nye Mastergraden i metodistisk teologi og historie.

MFs studietilbud i ex.phil og ex.fac. har denne høsten omlag 120 nye studenter. Totalt regner MF med noe over 300 nye studenter ved semesterstart.

I tillegg kommer en rekke typer desentraliserte kompetansegivende deltidsstudier for lærere og andre interesserte på steder som for eks. Sola, Hamar, Haugesund, Skien, Trondheim og Harstad for-uten ved MFs egne lokaler i Oslo.

Tre jenter på grunnstudiet, fra venstre: Birgit Wirgenes (21), Hilde Granerud (20) og Elisabeth Stanger (20).

«En lovende start»

– Studiene er kjempespennende, og det er en lovende start på semesteret, er den samstemmige kommentaren fra de tre jentene, Birgit, Hilde og Elisabeth som i høst begynte på MFs grunnstudium i KRL. – Riktignok var vi nokså forvirret etter info-dagene, men vi ble av tidligere

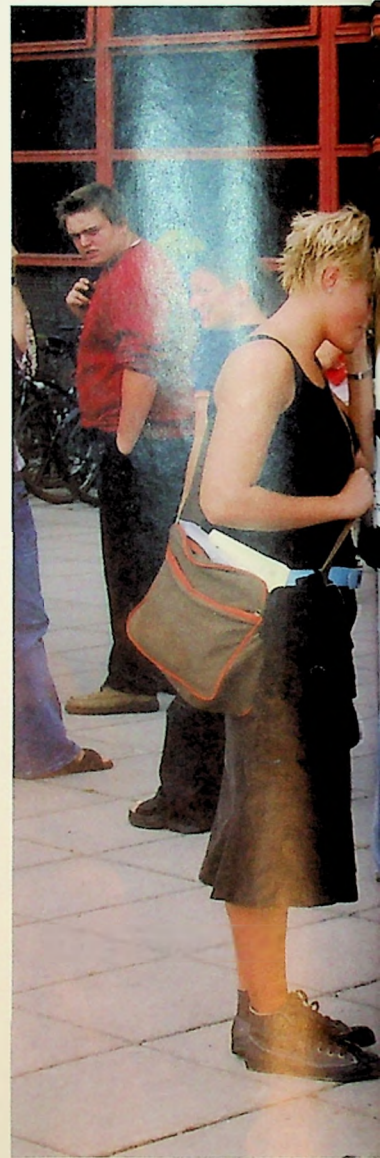
elever bare bedt om å ta det med ro, så vil oversikten komme, både for oss og lærerne, og det var betryggende å høre!

Både Birgit og Hilde kjenner MF godt fordi noen av foreldrene har hatt et nært forhold til fakultetet som studenter for mange år tilbake. – Men for oss handler

det nå om å ta selvstendige valg, selv om vi bærer med oss en god arv hjemmefra, sier de tre jentene.

De er fornøyd med miljøet ved MF; de berømmer den interiørmessige gode standarden, studentkafens sentrale plassering og det nyoppussede biblioteket. De har også registrert andaktene:

– Vi er ikke vant til å finne et kapell så sentralt plassert på en skole tidligere. Jeg finner det likevel naturlig på et sted som

ene:

lenter i høstsemesteret

Folksomt utenfor MF-bygget i Gydas vei i Oslo.

12 metodistpastorer på Masterprogram

MF, fordi det her vel ikke bare handler om bøker og studier, men også om et personlig gudsliv som det er nødvendig å utvikle parallelt med studiet, sier Birgit. Ingen av de tre er klare for et langt teologistudium, men de holder det likevel åpent.

– Vi tar ett år av gangen, men trives vi, kan det hende vi blir her lenge! Både Birgit og Hilde kan tenke seg å kombinere teologi med psykologi, mens Elisabeth har mest lyst til å bli lærer.

12 metodistprester har i høst startet på det nye studietilbudet som MF har etablert i samarbeid med Metodistkirken i Norge. Dette er et tilpassingsstudium tilrettelagt for dem som ønsker å oppgradere seg faglig til dette nivået, og som ble enstemmig anbefalt i Metodistkirkens årskonferanse i sommer.

Fakultetslektor Roar G. Fotland sier til Lys & Liv at de 12 deltidsstudentene kommer fra hele landet. Studiet er konsentrert omkring tre undervisningshelger pr. semester, og det første semesteret vil i hovedsak dreie seg om emnemodulen «Metodistisk teologi og historie - del 1 og 2.»

Studiet strekker seg over 2-3 år.

Utgever:

Det teologiske
Menighetsfakultet

Ansvarlige redaktører:

Direktor Finn Olav Myhre
Dekanus Gunnar Heiene

Redaktør:

Terje Hegertun
lysogliv@mf.no

Redaksjonssekretær:

Informasjonsleder
Marianne Torp
lysogliv@mf.no

Lys og Liv er informasjons-
bladet til Det teologiske
Menighetsfakultet. Med sine
25.000 abonnenter er det et av
de største innen kristen presse
i Norge. Alle nåværende og
tidligere studenter, ledere og
medlemmer i foreninger, ledere
i samtlige menighetsråd og alle
navngitte bidragsytere får bla-
det gratis tilsendt. Kristne
organisasjoner og venner og
familie av studenter og ansatte
er blant abonnentene. Ved kil-
deangivelse kan artikler fra Lys
og Liv fritt gjengis.

Gaver til MF:

Alle gaver du gir til MF's arbeid
kan du trekke fra på selvangi-
velsen i følge
skattelovens paragraf 6-42.

MF tilbyr følgende grader:

- Allmen Bachelor
- Bachelor i teologi
- Master i kristendoms-kunns-
kap (flere studieretninger)
- Master i teologi med vekt på
metodistisk teologi
- Disiplinbasert Mastergrad i
kristendoms-kunnskap med vekt
på kirkelig undervisning (kate-
ketstudiet)
- Cand. theol. (prestediet)
- Ph.d. i teologi og kristen-
domskunnskap

Deltidsstudier i KRL på bache-
lor og mastergradsnivå samt
ex.phil/ex.fac-studier tilbys ulike
steder i Norge, bl.a. som vide-
reutdanningstilbud for lærere.

Besøksadresse:

Gydas vei 4, Oslo
Postadr.: Postboks 5144
Majorstuen, 0302 Oslo
Tlf.: 22 59 05 00.
Fax.: 22 69 18 90
Bankgiro: 6039.05.58409
MFs hjemmeside: www.mf.no
Fax til red.sekr/
informasjonskontor:
22 59 05 01

Grafisk produksjon:

th-design. Skårer
Trykk:
Østfold Trykkeri, Askim
Opplag dette nr.: 25.500
Neste nr.:
Kommer i november 2003

Når huset fylles

Huset i Gydas vei 4 fylles dette semesteret av svært mange nye studenter. Vi merker med glede og takknemlighet at våre studietilbud når ut i vrimmelen av tilbud til alle dem som søker høyere utdanning. Vi vet noe om de kvaliteter MF har; kvaliteter som er viktige når studie- steder skal velges og utdannings- retning avklares. Ved fakultetet arbeides det derfor målbevisst med å sette studentene i sentrum. En slik målsetting er krevende og er betinget av evne til og forutsetning- er for omstilling.

Menighetsfakultetet har

- en lærerstab med sterke faglige kvalifikasjoner over et bredt spekter av teologiske fag og kristendoms- faglige emner og med evne til å for- midle det faglige
- et forskningsmiljø med erfarne forskere i et kreativt sam- spill med stipendiater og andre i et bredt anlagt doktorgradsprogram
- fagpersoner, teologisk og studi- eadministrativt, som makter å skape studietilbud som er tilpasset reformen i høyere utdan- ning og nye generasjoner studenter
- ansatte som ønsker og makter å

ta imot og veilede den enkelte stu- dent

- et studiemiljø som særpreges av et rikt andakts- og gudstjenesteliv
- rehabiliterte lokaler med god standard sentralt beliggende i Oslo
- en styringsstruktur med student- og lærer-/ansatte-representasjon til- passet nytt lovverk.

Når huset fylles og fellesskapet fun- gerer, mener vi at institusjonen viser sin berettigelse. Samtidig er vi opptatt av å sikre kvaliteten i vårt studietilbud. Vi ønsker å utvikle våre studier slik at det blir flere som vil utdanne seg for tjeneste i menig- hetene og skolene i samfunnet ved et lengre studium ved fakultetet.

Finn Olav Myhre

Guds farsøye

Vi har vel alle opplevd hvordan en sang, eller kanskje bare en kortere sangstrofe, kan ha evnen til å feste seg på netthinnen. Vi tar oss selv i å nynne på den om og om igjen, noen ganger til det kjedsommelige. En enkel setning fra salme 33 har på lignende måte «forfulgt» meg i en periode. Setningen lyder: «Fra himmelen skuer Herren ned og ser hvert menneske.» Det er noe av Guds særegenhet at han kan være hele universets livskilde og opprettholder og samtidig tilstedeværende i ethvert menneskes liv.

Det at Gud til enhver tid holder øye med den enkelte av oss, kan oppleves betryggende, men samtidig litt skremmende. Det er sider av meg selv jeg ikke er stolt av og som jeg slett ikke har lyst at noen skal se, heller ikke Gud. Når Gud skuer ned fra himmelen, ser han ikke bare våre ytre ord og handlinger. Gud ser inn i våre mest private og lukkede rom. Han kjenner våre tanker og følelser. Han vet om våre gleder og våre lengsler. Ingenting kan vi holde gjemt for Guds øye.

Da jeg gikk på Kristelig Gymnasium, hadde vi interne «radiosendinger» over skolens høytaleranlegg hver morgen. I forkant av andakten kunne både lærere og elever kringkaste beskjeder som det var viktig at alle fikk med seg. En kunngjøring husker jeg spesielt godt. Tidligere den samme uken hadde noen gjort hærverk på skolens gutte-toalett. Etter at vaktmesteren flere dager på rad hadde oppfordret de skyldige til å melde seg på rektors kontor, uten at noen innrømmet sin skyld, måtte han til slutt gi opp. På veien fikk dovandalistene med seg et alvorsord over høytaleranlegget: «Dere kan kanskje gjemme dere for både vaktmesteren og skolens ledelse, men husk at det er en som vet om dere. Det er en som ser dere.» Meldingen var klar. Gud visste hvem som var de skyldige, og ovenfor han måtte de stå til rette for sitt hærverk. Ettersom denne radiomeldingen gjorde såpass inntrykk på en ung videregående elev, skulle man kanskje tro at jeg var blant de som burde meldt meg på rektors kontor, men i denne sammenheng trengte jeg faktisk ikke å frykte for verken vaktmesteren, skolens ledelse eller for den saks skyld vår Herres altseende øye. Det var vel nettopp tanken på at Gud ser meg til enhver tid som gjorde inntrykk.

I kirkelig symbolikk fremstilles Gud som et øye som ser. Selv om det til tider kan oppleves ubehagelig, slik som det måtte ha vært for dovandalistene på Kristelig Gymnasium, tror jeg heldigvis ikke at det er slik at Gud ser på oss med lykt og lupe for å finne våre feil. Jeg tror at Guds øye er mer som et fars- eller morsøye som med omsorg følger med for

«Gud bryr seg om oss, og derfor holder han et våkende blick på oss»

«Guds og Lammets trone», maleri av ukjent kunstner fra det 12. århundre i S. Pietro-kirken i Civitate i Italia.

å kunne verne om sine barn. Gud bryr seg om oss, og derfor holder han et våkende blick på oss. De fleste av oss har hatt en periode av livet der vi synes foreldrene våre kanskje stikker nesene sine i litt for mye av det vi mener bør være vårt private. Mange har vel opplevd, kanskje spesielt i ungdomsårene, at det ikke i alle sammenhenger er like ønskelige at mor eller far skal dukke opp overraskende opp. Men innerst inne vet vi egentlig hele tiden at det som vi der og da opplever som brysomme mødre og fedre, i virkeligheten handler om omsorgsfulle og beskyttende foreldre som ønsker det beste for sine barn. Jeg tror Gud våker over oss med noe av de samme type foreldreøyne.

I praktikumsundervisningen har vi den siste tiden reflektert litt rundt de ulike liturgiske ledene og deriblant syndsbejennelsen. Syndsbejennelsen handler nettopp om å vise oss for Guds åsyn med alle våre feil og mangler. Tar vi Jesusfortellingen i betraktning, hvordan han møter de syndsbejennende med tilgivelse og ikke med fordømmelse, har vi lov å tro at når Herren ser på deg og meg, så er det med nåde i blikket. Tror vi at han skuer på oss med nåde i blikket, vil det sjelden oppleves som kjedsommelig, men mer som en gjenta-gende kjærlighetserklæring når setningen fra salme 33 til stadighet dukker opp på netthinnen.

«Fra himmelen skuer Herren ned og ser hvert menneske.»

Eirik Rice Mills er student på Praktikum.

Av Eirik Rice Mills

Trillinger på semesteravslutning

Frode Nilsen Fjeldbraaten var en av de som tok cand. theol. eksamen våren 03. Her er han sammen med sin kone Elin og fire nydelige barn. Christiane er storesoster. Trillingene heter Rebecca, Andreas og Johannes.

Rebecca Maduley Kurubai fra Tanzania (i midten foran) og Conrad Kiami Magaju fra Kenya (bak) var blant dem som tok Mastergraden i vår. Her er de sammen med ektefeller og en venn.

25-årsjubileum

Lørdag 24. mai var det 25-årsjubileum på MF for praktikumskandidatene fra våren 1978. Festen startet med lunch på personalrommet og fortsatte med andakt i kapellet ved rektor Ingemann Ellingsen. Også de to andre faste lærerne i 1978, Finn Wagle og Ole D. Hagesæther, var med på jubileet, som ble avsluttet med en bedre middag på Soria Moria. En komité bestående av Dag Dæhlin, Hans Viggo Nordahl og Gunnar Heiene hadde forberedt arrangementet som fikk god oppslutning med 26 studenter fra kullet.

Stor aktivitet i 2. etasje

Amund Gillebo og Susanne Langvatn har jobbet hardt i hele sommer med rehabiliteringen av 2. etasje.

Fagkonferanse om ledelse

I juni arrangerte MF, Diakonhjemmets høgskolesenter og Kirkens Arbeidsgiverorganisasjon en fagkonferanse om ledelse i Den norske kirke. Her noen av foredragsholderne, fra venstre: rådgiver Øistein Dahl-Kraft, forskningsleder Nils A. Rosæg, professorne Per Hansson og Harald Askeland.

Mangfoldig kvalitet

Et nytt semester er i gang, og rammen for dette semesteret må sies å være Kvalitetsreformen for høyere utdanning. I fagråd og styre har reformens innhold vært drøftet og vurdert. Mye arbeid er lagt ned, og bak det nye tilbudet MF presenterer, er mange timers arbeid nedlagt. Dette er spennende, ikke bare for studenter, men også for lærere som på en annen måte må formidle sitt fag.

Studentene på MF kommer fra ulike kulturelle sammenhenger både nasjonalt og internasjonalt, det er mange ulike konfesjoner representert, og dette er viktig å ta på alvor. MF har åpnet opp sine dører for metodistene, med en egen mastergrad. Dette er en åpning som kan brukes i andre sammenhenger og andre sammensetninger. Det at MF er et sted der en møter ulike kirkesamfunn, meninger og bakgrunner, gjør dette til et spennende sted. Den nye reformen åpner for større valgfrihet, og dette kan vi benytte oss av ved å utvide de rammene vi har i dag. Kanskje andre kirkesamfunn enn den lutherske og den metodistiske kan få et seriøst tilbud om en mastergrad i teologi? Slik reformen har blitt på MF, er den en gavepakke til mangfoldet, og det bidrar til å gjøre Norges største teologiske utdanningsinstitusjon til et levende sted med et spennende utgangspunkt. Frihet innen ansvarlige rammer gir kommende lærere og kirkelige ansatte bredere og mer tilpasset kompetanse. Ytterligere styrking av religions- og livssynsdelen av KRL-studiet på bachelor-nivå vil i tillegg gjøre studenter bedre rustet for det tverrkulturelle samfunnet vi møter i yrkeslivet, både som lærere og kirkelig ansatte.

Utgangspunktet for gjennomføringen av Kvalitetsreformen er veldig bra, og mange muligheter har åpnet seg. Disse er viktig å ta på alvor!

*Pål Kristian Balstad
Studentrådsleder*

Semesterstart

Vi gleder oss over det store antallet nye studenter. På orienteringsmøtet mandag 18. august var det så fullt at mange måtte stå.

Atle Søvik tar imot studentene og deler ut informasjons-mappa.

Theologisk revy

Det er mange talenter på MF. Fakultetslektor Per Kristian Aschim holdt en glimrende revy den første miljøtimen dette semesteret. Den gjaldt «Overveldet av studieinformasjon?», «Forvirret på grunn av alt det nye?», «Kvalitetsreformen», «Studentenes læringsmiljø» og mye mer. De selvskrevene sangene ble akkompagnert av fra venstre stipendiat Geir Otto Holmås, studentprest Sverre Bang og stipendiat Tron Fagermoen.

Semesterstart med fokus på kulturanalyse og verdier:

Det hellige i det moderne

TEKST: TERJE HEGERTUN FOTO: MARIANNE TORP

– Kristne og humanistiske verdier kan anvendes som korrektiv og motkultur til forbruker- og flimmerkulturen. Det sa professor Otto Krogseth under semesteråpningen på MF.

Krogseth (bildet) er ansatt av fakultetet i en professor II-stilling og skal undervise om identitet og kulturanalyse. Under semesteråpningen ble han intervjuet av dekanus Gunnar Heiene.

– Jeg synes å se to parallelle tendenser; en videreføring av sekulariseringen og en forsterket interesse for ny religiøsitet. Dette

gir seg utslag i at vi får en avsakralisering som møtes av en resakraliseringstendens fordi den identitetsmessige fragmenteringen skaper behov for en forankring som glimmer- og øyeblikkskulturen ikke er i stand til å gi, sa Krogseth og fortsatte:

Skropelig grobunn

– Jeg anser at den post-moderne individualismen gir skropelig grobunn for mer varige og slitesterke verdier. Vår tid er kort og godt ikke basert på langvarighet, men på det flyktige, på konsum. Det som rammes, er vår identitet som for meg er en fundamental verdiinstans i det moderne samfunn siden det berører verdier som trygghet, forankring, sammenheng og orden i kultur og oppdragelse.

Identitetsverdier er spesielt oppløsningstruede verdier, og prisen vi betaler er moderne moral- og mentalitetsproblemer som igjen kan være roten til ungdomsdepresjoner,

rusmiddelmissbruk og vold. Identitetsforvirring er også en følge av den hellige og alminnelige forbrukerfrihet, i et uendelig mangfold av livsstiler og markedsalternativer. Men en slik identitetsoppumuldring oppløser i sin tur selve fundamentet for sann frihet og fører oss inn i forsterket av hengighet. Identiteten blir øyeblikksfiksert, tidshorisontene fragmenterte og tiden splintres i episoder som gjør at det ikke blir mulig og tenke på storslagne, livslange prosjekter. Konsumkulturen framelsker verdimelessig alt som kan kjøpes og fortrengrer tilsvarende det som smaker av nøysomhet, offervilje, utholdenhet, solidaritet og ansvar.

Krogseth pekte imidlertid på gledelige motreaksjoner i form av økt interesse for tradisjonsopprettholdende ritualer, økologisk helsestenkning og økt sans for fellesskapsbyggende relasjoner.

Velkomst for de internasjonale studentene

Onsdag 27. august var det «Welcome Reception» for de internasjonale studentene ved MF. Det er minst 14 forskjellige nasjoner representert på MF. I anledning velkomstsamlingen var representanter for flere utenlandske kirker i Oslo invitert. Lærere og norske studenter var med for å gjøre samlingen hyggelig. Det var stor oppslutning om den populære samlingen i begynnelsen av semesteret.

Semesteråpningen er en høytidelighet som åpner med med den akademiske prosesjon. Samlingen ble ledet av dekanus Gunnar Heiene, og det musikalske innslaget var «Old American Songs, Aaron Copland» ved Stein Skjervold (sang) og Joachim Kwetzinsky (piano).

Konsulent Claudia S. Talgo i studentekspedisjonen i 3. etasje har hatt svært travle dager både før og etter semesterstart. Her i samtale med en av de nye studentene.

Takk til prodekanus Svein Olaf Thorbjørnsen

Da MF gjennomførte en omlegging av den interne styringsstrukturen i fjor vår, ble førsteamanuensis Svein Olaf Thorbjørnsen valgt til prodekanus. Da hadde han allerede hatt samme tittel en periode etter «gammel» ordning med to likestilte prodekaner. For fakultetet var det verdifullt at Thorbjørnsen sa seg villig til å gå inn i arbeidet ett år til, i en periode med store oppgaver i forbindelse med kvalitetsreformen og utviklingen av nye studieplaner. Ved siden av å være stedfortreder for dekanus har prodekanus et spesielt ansvar for å koordinere arbeidet innenfor de forskjellige fagrådene, slik at lærerressursene kan utnyttes på en best mulig måte.

Som dekanus har jeg behov for å rette en hjertelig takk til Svein Olaf Thorbjørnsen for den store og viktige innsatsen han har gjort som prodekanus. I fjor høst var han også fagrådsleder for bachelorstudiene i den viktige innføringsperioden, og gjennom hele tiden som prodekanus har han nedlagt et omfattende arbeid med utvikling og drift av undervisningen ved MF. Nå har han startet på et velfortjent «sabbatsår» der han får anledning til å fordype seg i forskningen igjen. Jeg ønsker lykke til med friåret, samtidig som jeg ønsker professor Vidar L. Haanes velkommen som ny prodekanus fra i høst av!

Gunnar Heiene, dekanus

Axel Smith – (1924 – 2003)

Professor Axel Smith døde 25 juli 2003, 79 år gammel. En mann preget av høy integritet og stort engasjement er borte.

Axel Smith ble født i Grimstad, men hadde deler av sin oppvekst i Oslo. I 1942 kom han med i det illegale motstandsarbeidet og ble arrestert. Etter hard behandling og fengsel i Norge kom han til konsentrasjonsleiren Sachsenhausen der han ble værende til krigens slutt. I de senere år engasjerte han seg sterkt i arbeidet blant de tidligere krigsfanger og deltok flere ganger på tur til de tidligere skoleelever som reiste på tur til de tidligere tyske konsentrasjonsleirene.

Axel tok i 1950 teologisk embetseksamen ved Det teologiske Menighetsfakultetet (MF), med Praktikum året etter. Etter studier ved Princeton i 1952, folkeskolelærer i Holla kommune, lektor ved lærerskolene i Volda og Bergen, kom han til MF som fakultetslektor i 1968. Fra 1985 var han professor samme sted.

Axel ble en av de drivende krefter på MFs nyopprettede Institutt for kristendomsforskning. Det var svært viktig for ham at Instituttet beholdt en klar skoleprofil. Han underviste særlig i etikk og videreutviklet etikken som undervisningsfag i mer konkret og hverdagslig retning. Studentene møtte her en meget engasjert lærer. Han var oppriktig glad i det å formidle og møtte studentene på en smilende, inkluderende og lyttende måte. Hundrevis av takknemlige studenter har møtt Axel på denne måten.

Axel Smith begynte tidlig å arbeide med svensk teologisk tradisjon og i 1976 forelå en inngående analyse av den norsk-svenske teologen Anton Fridrichsens kristendomsforståelse. I særlig grad var Axel opptatt av sosiale problemstillinger, både på aksjonsplanet og i mer akademisk forstand. Arbeid knyttet til urettferdigheten i verden resulterte i boken Rett fordeling (1982). Han var også drivkraften bak en ny lærebok i etikk (På skaperens jord, 1984) som skapte et faglig meget fruktbart etikkmiljø på MF. Hans arbeid med livssynsbegrepet har likeledes satt spor etter seg.

Axel Smith har aldri vært noen «karriere-teolog» i akademisk forstand. Han gikk stille i de dørene. Likevel fikk han utrettet mye, ikke minst i forhold til studenter og i forhold til oss som møtte han som yngre kolleger. Axel utstrålte varme og gav et definitivt troverdig inntrykk. Han brakte inn i undervisningen et bånd mellom kristen etikk, konkret liv og allmenn livsvisdom og var ikke redd for å stille selv de mest radikale spørsmål. For Axel var det ikke noen avstand mellom det han lærte og slik han levde.

Axel var en prøvet mann, spesielt knyttet til sine krigserfaringer i unge år. Disse prøvelser tok ikke fra ham en enkel og trygg kristen tro. Denne tro bar ham gjennom livet og gav ham håpet om bak døden å se Jesus slik han virkelig er. Vi lyser fred over Axel Smiths gode minne.

Svein Olaf Thorbjørnsen

Dogmatikkprofessor Kjell Olav Sannes:

«Bevisst tro fordre

– Selv om den postmoderne subjektivisme er kritisk til sannhetsbegrepet, er det viktig for kristne å holde fast ved at bevisst tro ikke er innholdstom, men fordrer et læreinnhold om hvordan Gud har gitt seg til kjenne gjennom Skriften og i Kristus-åpenbaringen. Det sier professor i dogmatikk, Kjell Olav Sannes i denne samtalen med Lys & Liv.

Kjell Olav Sannes (58) er fra Drangedal i Telemark. I 1962 kom han til MF som assistent. Han ble ordinert til prest i 1974 av biskop Erling Ultnem. Her i samtalen

I ca 30 år har Sannes vært knyttet til Menighetsfakultetets lærerstab.

– Hvorfor akkurat dogmatikk, Sannes?

– Fordi dogmatikken – som en av teologiens sentraldisipliner – alltid har interessert meg helt fra studiedagene. Jeg har vært opptatt av det for min egen del, og da var det naturlig at jeg både som teologilærer og forsker engasjerte meg i å formidle sunn og sann kristen lære.

– Mener du det er mulig å definere sann kristen lære?

– Ja, selv om den postmoderne subjektivisme er kritisk til sannhetsbegrepet, er det viktig for kristne å holde fast ved at bevisst tro ikke er innholdstom, men fordrer et læreinnhold om hvordan Gud har gitt seg til kjenne gjennom Skriften og i Kristus-åpenbaringen. Dermed blir det ikke *min*, men *Guds* sannhet vi forpliktes til å leve etter.

Tro og erfaring

Sannes er opptatt av at kristen undervisning ikke bare blir forstått som et gjenskinn av folks religiøse lengsel.

– Når Paulus legger vekt på

den sunne lære, så er det fordi den er «gagnlig» og fører til tro. Denne objektive innholdssiden av troen må imidlertid ikke ende opp som intellektualisme, men stå i kontakt med følelser og erfaring. Det finnes en tenkning innenfor kirkens grenser som vektlegger kristendom som livssyn, mens jeg i større grad er opptatt av troens relasjonsside og fellesskapet med Gud og hverandre på troens grunn.

– Du er selv vokst opp i en bedehustradisjon. Er du kritisk til hvordan denne tradisjonen vektla kravet til omvendelse?

– Selv om jeg er av dem som ikke vil utviske de reelle forskjeller mellom omvendte og uomvendte, er jeg forsiktig med å karakterisere hvem som er innenfor eller utenfor troens rom. Selv forkynner jeg på en annen måte enn det som var vanlig i min barndom. Jeg er opptatt av å formidle Kristus på en slik måte at Gud kommer nær – at troens liv skapes, vekkes og næres når Ordet formidles.

– Det er på denne bakgrunn jeg finner undervisningen om nådemidlene så vesentlig, mener Sannes.

Nådens midler

– I videste forstand er det i dåp, nattverd og Ordet at Gud formidler sitt nærvær og knytter seg til oss og oss til ham. Dette er handlinger og løfter gitt til kirken. For meg er det befriende å tenke at det er Gud selv som har valgt å formidle sitt frelsende nærvær gjennom vannet, brødet, vinen og Ordet. Jeg kan ikke så å si kikke ham i kortene og spørre hvorfor. Nådemidlene er for meg ikke bare rammeverket for troen og symbolfunksjonen

er heller ikke det vesentlige. Troen får gjennom dette et feste utenfor oss selv og våre tanker og følelser. For Gud gir troen «når og hvor han vil», og han gjør det i kraft av det som er Guds-rikets kjennetegn; hans egne gaver gitt i mine tomme hender. Troen skaper ikke disse gavene; den tar imot dem. Prinsipielt kommer derfor nådemidlene først og troen blir gjensvaret til det som nådemidlene formidler. For øvrig skal man være forsiktig med å skjematiskere dette for sterkt i en slags «frelsens

r et læreinnhold»

teologistudent, og 10 år senere ble han knyttet til fakultetet som vitenskapelig redaktør med Lys & Livs redaktør, Terje Hegertun.

orden» som gir et bestemt handlingsmonster.

– Hva tenker du om dette i forhold til de kristne miljøer som ikke har en luthersk nådemiddel-forståelse?

– Vi kan tro at Gud etter sitt ord er til stede der nådemidlene forvaltes. Han er i stand til å gi de troende mer enn det som rent teologisk er forstått. Ja, det er forskjeller i forståelsen av nådemidlene, men lar Gud seg begrense av at vi forstår stykkevis? Etter min mening utgjør nådemidlene en viktig kontinuitet i Guds kirke

i verden, på tvers av kirkesamfunnene. Dette representerer både en samtidighet og en historisk linje.

Sannes mener at dette ikke minst gjelder den kristne prekenen. – Den står i en særstilling fordi det slett ikke bare handler om hvorvidt den er velformulert og glitrende, men om den bærer fram Kristus. Det paulinske begrepet å «male Kristus» for en forsamling, er for meg prekenen forstått som et nådemiddel. Da snakker jeg ikke bare om ham, men «tilsier ham».

Enhet i lære?

Sannes understreker at det i arbeidet med dogmatikk naturligvis ikke finnes en spesiell autorisert kristen sannhet som har fått et slags himmelsk godkjenningstempel på seg for all ettertid. Alle kirker er henvist til det slitsomme arbeidet med å gjennomtenke sin teologi og drive et kontinuerlig faglig arbeid.

– Men hva tenker du som dogmatiker om læresamtaler som føres mellom kirkesamfunnene og ekumeniske visjoner?

– De er viktige fordi de hjelper oss til å ta på alvor andres oppfatninger og deres innfallsvinkler. Vi lærer hverandre bedre å kjenne og man blir ydmyke i forhold til det faktum at vi forstår ulikt, selv om vi eier den samme tro. Jeg er imidlertid skeptisk til tanken om at vi nærmest kan «forhandle» oss fram til en felles forståelse i alle viktige lærespørsmål som om kristen lære og tro var relativ. Til det er forskjellene for store. Men misforståelser kan oppklares, og kontakt og samarbeid kan bli bedre, noe som forøvrig heldigvis også har skjedd og som jeg gleder meg over. Sunn ekumenikk har den nyttige virkning at den i møte med nye perspektiver også kan klargjøre hva som er ens egen lære.

– Men kan du likevel nevne noen lærerområder der den lutherske kirke har hentet impulser fra andre kristne tradisjoner?

– For eks. har pentekostal orientert teologi utfordret oss i forståelsen av nådegavenes betydning i det kristne fellesskap og et lærefelt som eskatologien. Ikke minst kan vi berikkes av hverandres former for tilbedelse og gudstjeneste.

Innhold og form

Kjell Olav sier i samtalen med Lys & Liv at han som dogmatiker helst spør hva folk i sin alminnelighet er opptatt av for sitt liv med Gud og

hverandre; og mindre hva de teologiske fagmiljøene er opptatt av.

– For eks. har norsk lutherdom hatt tradisjon for å arbeide med temaer som er satt på dagsorden av tyske fagteologer, mens interessen blant både studenter og menigmann er langt bredere. Jeg skulle ønske at den norske kirke kunne se nærmere på for eks. sine egne gudstjenesteformer og våge en større dristighet når det gjelder å kommunisere og fange opp unge menneskers form og stil. Vi blir for fort tradisjonsbundne og dermed lite kreative.

– En dogmatiker trenger altså ikke være tilbakeskuende og konserverende?

– Ikke nødvendigvis! Mitt ideal er å prøve alt og holde fast på det gode. Det må med nødvendigvis fore til større formmessig dristighet; noe som ikke må forveksles med tilpasning og en hvileløs jakt på det nyeste nye.

– Jeg tror ikke at samfunnet er interessert i å få en kirke som gjør seg til en kopi av stadig skiftende samfunnstrender. Derfor har teologien et viktig samfunnsansvar ved å ta opp i seg nye temaer innen etikk og menneskesyn og løfte disse fram i samfunnsdebatten.

Sannes sier at hans møte med misjon og internasjonale kristne miljøer – bl.a. innslaget av utenlandske studenter på MF – har vært inspirerende for ham og utvidet hans perspektiver. – Jovisst er det mulig å kombinere klassisk tro med former som har appell til nye generasjoner!

Sannes er for øvrig spent på hvordan den nye strukturen for teologiløpet skal slå ut når det gjelder dogmatikken.

– Opplegget er mer fragmentert, og det er lagt vekt på tverrfaglighet; kanskje på bekostning av en mer samlet dogmatisk refleksjon. Jeg håper at dette skal bli vellykket. Det fortjener studentene.

Stig Utnem - fra Mellomkirkelig Råd til Praktikum:

Vil faglig bearbeide 25 år i kirkelig tjeneste

TEKST: TERJE HEGERTUN FOTO: MARIANNE TORP

Stig Utnem (55):
Født i Oslo, oppvokst i Stavanger. Studier ved UiO og MF. Kristendom hovedfag, studier i engelsk og statsvitenskap. Gift og far til tre barn. Ble vigslat til katekt i 1977 av biskop Kyrre Bremer og arbeidet i Tromsøysund prestegjeld til 1985. De neste ni årene var han bygdehan opp Bymisjonscenteret i Tøyenkirken i Oslo i regi av Kirkens bymisjon. Fra 1994 til 2002 var han gen.sekr. i Mellomkirkelig Råd i DnK. Det siste året har han vært prosjektarbeider for Konferansen av Europeiske Kirker (KEK) som ble arrangert i Trondheim i sommer. I høst tar han Praktikum ved Menighetsfakultetet.

Blant høstens praktikumsstudenter er også den tidlige generalsekretæren i Mellomkirkelig råd, Stig Utnem. Semesteret gir ham mulighet til å faglig bearbeide 25 år kirkelig tjeneste. Kanskje går det mot en kommende prestetjeneste...

– Hva har 25 år i kirkelig arbeid gjort med deg som person og som kirkelig leder?

– Det har først og fremst gitt meg en svært bred kirkelig erfaring. Ytre sett er det stor avstand fra det alminnelige livet i ei norsk bygd til det alminnelige livet i Oslo indre by og dernest til nærkontakten med den verdensvide kirken. Disse årene har gitt meg perspektiver både på kirkens katektiske, diakonale, ekumeniske og ekklesiologiske funksjon, sier Stig og legger til:

– I alle arbeidsoppgavene er imidlertid menneskeverdet kommet i sentrum for min oppmerksomhet. Jeg har funnet at det hos alle mennesker jeg har møtt er en lengsel etter fellesskap og deltakelse. Etter å kunne få være seg selv – fullt akseptert. Og under alt dette har jeg sett menneskets lengsel etter Gud. I Troms så jeg for eks. hvordan enkelte strevde med å akseptere sin samiske bakgrunn og finne uttrykk for den i tro og tilbedelse. På Tøyen i Oslo møtte jeg mennesker som hadde falt utenfor og som slet med å holde fast på sitt eget verd. Oppgaven var å si til dem: Ingen kan ta fra deg ditt verd. Det er gitt av Gud. Du er skapt i Guds bilde!

Guds mange veier

Stig synes å ha sett hvor forskjellige menneskets veier til Gud er, og hvordan Gud arbeider med mennesker i forskjellige livsfaser, og hvordan Dette kommer til en mangfold av uttrykk. – Noen ganger er Guds veier ganske lange. Det ser ut for meg som om

Gud har god tid og respekt for menneskets integritet. Men han har en vei med alle, og for kirken tror jeg det handler om å være lydhør for dette, være en medvandrer og livshjelper og vise respekt for de erfaringer folk gjør i sin vandring mot en mer moden tro.

– Har dette svekket din tro på hva kirkens svar er i møte med vår tid?

– Nei, ikke så lenge vi er i stand til å kombinere våre trostradisjoner med vilje til å nytolke og forstå menneskers nåtidige livserfaringer. I dette nytolkningsarbeidet må det legges inn en stor grad av ydmykhet og respekt for de trosprosesser som finner sted. Men personlig er jeg gjennom dette blitt styrket i min tro på den treenige Gud og det meningsunivers som jeg får være en del av.

Sterke impulser

Arbeidet i Mellomkirkelig Råd har gitt Stig mulighet til å komme mangfoldet i den norske kirkevirkelighet på nært hold. – Det var mye ved norsk frikirkelighet og katolske og ortodokse tradisjoner jeg hadde for lite kunnskap om. Jeg er nok ikke alene om det innen Den norske kirke. Jeg gleder meg imidlertid over det som har skjedd på ekumenisk hold, bl.a. etableringen av Norges kristne råd, samarbeidsavtalen med Metodistkirken og læresamtaler med flere frikirkelige samfunn. Det har samtidig avdekket en ektefølt nød for at kirken i verden – og i Norge - er splittet, sier han.

Det som imidlertid har beriket hans tro mest, er kontakten med den verdensvide kirken. – Dette har gitt meg sterke impulser om hvordan troen så fargerikt kommer til uttrykk under vidt forskjellige samfunnsforhold og regimer. Både i teologisk refleksjon og liturgisk uttrykk spenner kirken vidt, men håpet om at en dag skal Gud la rettferdigheten seire og undertrykkelse ta slutt er ofte selve det samlende brennpunktet.

Sterkere globalisering og større dybde

– På hvilken måte kan de erfaringer du har gjort utfordre norske menigheter?

Stig Utnem har lenge ment at det burde være en ordning i kirken som gjorde det mulig for kirkelig ansatte med annen faglig bakgrunn å slippe inn på Praktikum uten å gå veien om hele teologiutdanningen. Når dette nå er blitt en realitet, har han i høst valgt å benytte seg av muligheten.

– Norske menigheter har mye å vinne på en ekte globalisering. Det følger fornyelse i sporene av kontakten med kristne kirker i andre land; man henter f. eks. liturgiske impulser utenfra – noe som allerede skjer til glede for en rekke menigheter, og man står i en forbonns-tjeneste for samarbeidsmenigheter som man etablerer i andre deler av verden. Dette mobiliserer til et felles ansvar for misjon og internasjonal diakoni - kall det gjerne solidaritetsansvar.

– Samtidig, understreker Stig, – må det finne sted en motsatt bevegelse: at menigheten blir lokale i ordets beste forstand og finner sitt stedeget uttrykk. Dermed kan det oppstå en spennende dynamikk mellom det lokale og det globale.

Storre dybde

En annen visjon har Stig hentet fra den nye erkebiskopen i Canterbury som besøkte det store europeiske kirkemøtet i

«...dersom vi våger å gå mer i dybden i forkynnelse og undervisning, tror jeg vi vil få et gjensvar som kan gjøre kirken aktuell og viktig for flere»

Stig Utnem

Trondheim i sommer «Kirkens oppgave i vår tid er å gi dybde til menneskets liv på jorden.» Når meningen med livet tomes for innhold og går opp i konsum, marked og underholdning, kan kirken fristes til en forflatning og overforenkling også av det kristne budskapet.

– Men dersom vi våger å gå mer i dybden i forkynnelse og undervisning, tror jeg vi vil få et gjensvar som kan gjøre kirken aktuell og viktig for flere. Den ortodokse kirke snakker for eks. om at naturen og skaperverket også kan gå fortapt, og at hvert menneske er kalt til å være skaperverkets prester. Dette er en moderne dristighet i tanke og språk som jeg liker og som peker framover mot en dypere dialog mellom kirke og samfunn.

Stig Utnem har lenge ment at det burde være en ordning i kirken som gjorde det mulig for kirkelig ansatte med annen faglig bakgrunn å slippe inn på Praktikum uten å gå veien om hele teologiutdanningen. Når dette nå er blitt en realitet, har han denne høsten valgt å benytte seg av muligheten.

Faglig bearbeidelse

– Praktikum gir meg anledning til å få faglig bearbeidet 25 års kirkelig tjeneste i et homiletisk, liturgisk og menighetsbyggende perspektiv. Hvordan fornyes og fordypes menighetens gudstjenestefeiring?

– Fortell om troen din, Stig?

– Den er også blitt 55 år! Godt moden, og den har vokst sammen med meg. Den har endret seg; noe av det som for var viktig for meg, er ikke lenger like viktig motsatt. Selv håper jeg at troen min kan være dynamisk så lenge jeg lever. At den tar farge av det jeg møter. At smerte, lidelse, urettferdighet og undertrykkelse får sitt gjensvar i form av trassig tro, hap og kamp.

– Og kjernen i troen?

– Den kan best beskrives ved hjelp av navnet på kajakken min: «Nåden bærer!»

– Blir du prest i Den norske kirke?

– Kanskje.

Stier innover i la

På vei inn i et nytt studieår. Underveis mot nye kunnskaper og ny innsikt. I møte med nye mennesker, nye samtaler, nye erfaringer. Midt i strømmen av oppgaver og utfordringer. Midt i travelheten som jager oss gjennom hverdagene med hastige skritt. Der finnes det også en annen virkelighet. Innenfor travelheten lever bønner og lengslene sitt skjulte liv.

Leif Gunnar Engedal er professor i praktisk teologi ved Menighetsfakultetet. Hans særlige kompetanseområder er menneskesyn og menneskeverd, postmodernitet, sjesorg, religionspsykologi og identitetsdannelse.

*Av professor
Leif Gunnar Engedal*

En bønn om at livet må åpne seg. En lengsel etter virkelighet. En bønn om å bli berørt på dypet. At han som bærer livets kilde kommer nær. En lengsel etter fellesskap med andre lengtende. At vi ikke alltid og alle steder skjuler oss for hverandre. Men at vi av og til - i øyeblikk av nåde og nærvær - kan stå stille hos hverandre. Og uten store ord søke innover mot Han som alltid venter.

Disse landskapene lengter jeg etter. Det finnes stier der som fører dypere inn i livet. De leder våre skritt nærmere kilden med levende vann. Tre slike stier vil jeg peke på.

Stillheten som fødested

Den første stien leder inn i stillheten. Ikke den innholdsløse, tomme, truende stillheten. Ikke den som isolerer. Men den stillhet som åpner livet for Guds åsyn. Det er her den tafatte tro fornyes. Stillheten i bønner og tilbedelsen. Stillheten i Guds ord. Åpenheten for Guds tale. Den eksistensielle grunnposisjon der vi i tro overgir alt det som er vårt, og berøres av Han som bærer livets kilde. Denne stillheten er «fødested». Her løftes vårt eget liv inn i Livet. Her skrives historien om mitt eget liv inn i Guds store kjærlighetshistorie med verden.

Skal våre menigheter formidle liv fra Gud, må vi selv bæres av og leve i den stillhet der vi alltid

er mottakere. Ordets og sakramentenes stillhet. Møtet med nådens dyp. Det som tar imot alt som er vårt, og gir oss Guds rikdommer i bytte. Kanskje er dette det første og viktigste en aktivtetsjaget og taletrengt kirke må lære. Søk ikke all verdens oppfinnsomme påfunn. La terningkastene ligge. Og søk stillheten hos Gud.

Det er verd å lytte til den store seeren og mystikeren fra Møre når han løfter disse linjene fram for oss:

CODA

*Vær stille
For håpets skyld vær stille
Han som tier bak dørene
Vet hva du trenger
Vær stille
For stillhet er din føde
og du skal ikke sulte*

(A. Eidslott)

Gjenskinnet av menneskets herlighet

Den andre stien leder opp mot høydene i Guds verden. Den lar oss se og høre Guds hjerteslag i møte med skaperverkets skjønnhet. For det evangelium den kristne menighet lever av, rommer en grensesprengende «stor fortelling» om Guds kjærlighetshistorie med verden. Og sentrum i denne historie utspiller seg i Guds lidenskapelige møte med mennesket. I møte med Gud faller sannhetens lys på den verden Han elsker. Og midt i lyskjeglen står Adam og Eva nakne for sin Gud.

Det bildet som da blir synlig, unndrar seg alle enkle strektegninger. Det rommer et mysterium som bare Gud selv kan gjennomskue. Men Ordet tegner stier i landskapet. Og når vi følger dem, åpner det seg et grensesprengende utsyn over våre liv. Eller hva skal vi si når disse ordene lyder over landskapet:

Du gjorde ham lite ringere enn Gud. Du kronet han med ære og herlighet.

Hvor finnes dette bildet i dag? Det er nok av bråkjekke erklæringer om sunn selvtillit og oppblåst selvbevissthet. Men hvor finnes denne sterke bekjennelse til menneskets verdighet? Hvor lyder ordet om skjønnheten og rikdommene i hvert enkelt menneskes liv? Males det for våre øyne av en levende og nærgående forkynnelse? Tenk på dine egne sammenhenger: Når skjedde det sist at ditt liv ble løftet mot storheten og herligheten i Guds skaperdrømmer? Når ble bildet malt av skjønnheten og mulighetene i det liv Gud rekker oss nå? Merker det mennesket som nærmer seg vår menighet at vi næres og bæres av en fortelling der mennesket - framfor alle andre skapninger - er kronet med herlighet og ære, og kalt til et liv i Guds nærhet?

Jeg tenker her på helt andre dimensjoner i vår erfaring enn kvasi-psykologiske betraktninger om betydningen av et positivt selvbilde og god selvtillit som noen forkynnere gir til beste. Ofte blir dette pinlig overfladisk, og sauser evangeliet inn i en lunkne pudding av tvilsom mentalhygienisk visdom. Slikt skaper ikke nytt liv. Det vi trenger er noe helt annet. Og dette andre må søkes i Guds nærhet, ikke i hjemmesnekrede selvportretter. Gjenskinnet fra Bibelens fortellinger formidles med kraft og stor skjønnhet hos A. Eidslott når han gir oss dikt som dette:

ndskapet

- noen veivisere

APOSTOLISK

Herren ser på deg
Herrens øye lyser når han ser
Sitt eget og Herren ser på deg
Han holder deg opp mot sitt øye
Og Herren er trofast Herren
Bærer sin grønne krone
Og er trofast Herren
Elsker sitt eget

Jeg tror vi ennå har lang vei å gå når det gjelder å formidle fortellinger som løfter fram menneskets storhet og herlighet. Men vi trenger å høre det. Det gir næring til lengselen og styrke til kampen. For det taler sant om Gud og om det liv som er vårt, og det gir inspirasjon og styrke til kampen for å virkeliggjøre det gode og sanne i verden.

Sannheten om menneskets svik

Bibelens bilde av det oppreiste mennesket stråler i sin storhet. Men det står ikke alene. Det tegnes inn i en helhet preget av ugjennomtrengelige motsetninger. Det oppreiste mennesket er samtidig en sviker, innkrokt i seg selv, bortvendt fra Gud.

Kanskje er utfordringene like store her. Vi går oss så lett vill i moralen når vi skal snakke om synden. Og så forsvinner Bibelens radikale tale om synd i en utrive-

lig diskusjon om anstendig borgerlig moral og kristelig skikk og bruk. Slike veier fører ikke ut i frihet. Vi trenger helt andre perspektiver dersom dybden i vårt svik skal avsløres. Når skjedde det at vårt liv ble berørt av Den Helliges nærhet? Når boyde vi oss mot jorden i møte med Han som ser og kjenner alt vårt? Når ropte vi vårt «Kyrie eleison!» mot himmelen fordi vi så og visste at vår synd var stor?

Jeg tror vi har en vei å gå, og det er en vei nedover. En vei mot en dypere berøring med sannheten om oss selv. Det er ikke en vei nedover i pessimismens eller depresjonens livløse landskaper. Det er en vei mot større frihet. En vei mot oppreisning og verdighet. Vi trenger den type erfaringer som Eidslott tegner på denne måten:

EL GRECO DEN ANGRENDE PETER

Som brukne vinger
La Herrens øyne på ham
Og Peter dro seg inn i mørket
Og hyllet seg i taushetens kappe
Og verden sluknet rundt ham og asken
Fylte hans rådville hånd og han gråt
Sine øyne rene for å se ham som han var

Det er fatalt dersom pluralismen og mangfoldet i en postmoderne kultur taper oss for frimodighet til å tale og leve tydelig i lys av den kristne grunnfortelling. Vi må nok i mange sammenhenger lære oss nye holdninger og nye måter å formidle og uttrykke vår tro på. Men det ideologiske og kulturelle mangfoldet oppløser jo ikke kirkens ene, sanne tro. Og forestillingen om sannhetens oppløsning i en kakafoni av perspektivisk og kontekstuell relativitet, setter jo ikke strek over den elementære kristne grunnsetning. Den som lyder slik: Jeg er veien, sannheten og livet. Ingen kommer til Faderen uten ved meg.

Derfor kommer vi ikke utenom at vi - også i rammen av vår egen kultur - må gestalte menighetens liv og forkynnelse ut fra posisjonen som en markert motkultur. Vi forvalter et budskap som er annerledes. Den lar seg ikke friksjonsfritt innordne i den postmoderne kulturens grenseløse hyllest til mangfold og relativitet. Troskapen mot Kristus setter grenser. Også i vår tid og våre menigheter må gleden over evangeliet leve sammen med «korsets dårskap» og «evangeliets anstot». Det finnes ingen annen vei som åpner våre liv for Guds framtid.

Carina Møller var prestevikar i Trøndelag i sommer:

Viktig å bli vist tillit

– Å bli vist tillit og få høre at andre har tro på deg, er viktig for en teologistudent. Det mener Carina Møller som i sommer var vikarprest i seks uker i Sør-Innherrad storprestegjeld. – Men mest overrasket var jeg av alt jeg måtte produsere!

TEKST: TERJE HEGERTUN FOTO: MARIANNE TORP

Stud. theol. Carina Møller fra Trondheim ble en kristen som 16-åring, og allerede et par år etter hadde hun bestemt seg for å bli prest. – Jeg har nok alltid vært litt religiøs i hodet, sier hun og valgte presteyrket framfor å overta gullsmedforretningen i Trondheim som har vært i familiens eie i 233 år. – Men mine foreldre støtter meg i valget, sier Carina.

DET TEOLOGISKE MENIGHETSAKADEMIET

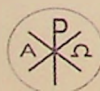
Studere til våren?

På MF kan du studere KRL og teologi som del av en bachelor-, master- eller cand.theol.grad. MF tilbyr også kateketutdanning, ex.phil og ex.fac

For mer informasjon, kontakt MF v/studieveileder.
Søknadsfrist 10. november 2003

Pb 5144 Majorstuen, 0302 Oslo
Tlf.: 22 59 05 00 Faks: 22 50 05 01
E-post: post@mf.no
http://www.mf.no

MF
Det teologiske
Menighetsakademiet

Carina tenker i denne forbindelse på produksjonen av minnetaler, gudstjenester og andakter som hun hadde ansvaret for de seks ukene hun var vikarprest i Nord-Trøndelag i sommer.

– Var du redd for ikke å ha noe å si, eller?

– Jeg er nok et kravstort bonnebarn som trenger konkrete bekræftelser på at Gud er med meg. Det hendte jeg satte et levende lys på PC-en og ba om ledelse for det jeg skulle produsere, og da hendte det at fingrene løp løpsk over tastaturet... Jo, det er mange ting i mitt liv som har lagt seg til rette og som har gitt meg en anelse om Guds ledelse og lys.

– Hvordan var det å samarbeide med etablerte prester?

– Hele vikartjenesten var en fin utfordring, og jeg hadde god hjelp av kollegene i området. Vi møttes hver torsdag til tekstverksted og betraktninger ut fra den greske grunnteksten. Det var viktige samlinger som både avdekket hva jeg

manglet og som bekreftet at andre hadde tro på meg og viste meg tillit. Jeg ble oppmuntret til å fortsette studieløpet fram mot prestegjernen.

– Og kanskje var du den eneste kvinnen i kollegiet?

– Ja, men jeg ble tatt på alvor og fikk helst høre at «det var på tide med en kvinne!». Selv er jeg ingen feminist, men kvinner kan ha andre perspektiver å bringe inn i forkynner-tjeneste og sjelesorg, og til tider kan det også være godt for kvinner å høre kvinner tale, tenker jeg. Det viktigste er imidlertid å ha en trygg pastoral identitet som jeg føler meg tilfreds med.

For Carina var det spesielt å tale i Stiklestad kirke. – Det føltes litt historisk, og jeg fikk også overvære to forestillinger av «Spelet om heilag Olav» under Olsok-dagene. Det var sterk forkynnelse og en flott markering av våre rike tradisjoner. Det var også fint med tidebønnene i kirka og barnas pilegrimsvandring.

Uteksaminerte ved Menighetsfakultetet våren 2003

Kristendoms-, religions og

livssynskunnskap, mellomfagtillegg:

Abelsen Siv Anita Minde 0684 OSLO
 Andersen Morten Dahle 1626 MANSTAD
 Anthonisen Ane Gunhild 1930 AURSKOG
 Arnøy Marte Kilde 0358 OSLO
 Atkinson Colin Wallace Edward 0875 OSLO
 Bakkejord Odd Vidar 1166 OSLO
 Bakken Randi 3175 RAMNES
 Berg Heidi Nord 1534 MOSS
 Bergh Liv 0468 OSLO
 Bjørkås Sara Marie 7320 FANNREM
 Bjørnsen Ole-Bjørn 3790 HELLE
 Bjaanes Helene 4380 HAUGE I DALANE
 Byfuglien Guro Haugland 1406 SKI
 Dyrendal Hanne Merete 0363 OSLO
 Edland Sindre Olav 0656 OSLO
 Eikeland Kurt 4580 LYNGDAL
 Eriksen Kåre 4462 HOVSHERAD
 Furuseth Lise Kragset 2050 JESSHEIM
 Gillebo Elise 1176 OSLO
 Gjengstø Øyvind 3300 HOKKSUND
 Gran Kari 0682 OSLO
 Hafskjold Lise 3042 DRAMMEN
 Horrigmo Arne 1621 GRESSVIK
 Hov Line Benedicte Kloster 1430 ÅS
 Hystad Elisabeth 5416 STORD
 Høybråten Kjetil 1458 FJELLSTRAND
 Ims Gunvald Andreas Indrebø 3178 VÅLE
 Jortveit Oddbjørn 0350 OSLO
 Jørgensen Marit Rognlien 1666 ROLVSØY
 Kaslegard Ingvild 1152 OSLO
 Knutsen Bodil-Merete 4265 HÅVIK
 Kristiansen Gro Anita 1481 HAGAN
 Kvernenes Ingrid 0566 OSLO
 Kaasa May Kristin Skogen 3300 HOKKSUND
 Lindal Turid 0445 OSLO
 Lunner Anne-Inger 2743 HARESTUA
 Matre Bjarte Andre 3230 SANDEFJORD
 Morken Lena Rebekka 7650 VERDAL
 Nørving Turid 1534 MOSS
 Ruste Solfrid Hemmingby 2000 LILLESTRØM
 Salvesen Jacob 4550 FARSUND
 Sandvand Elisabeth 4630 KRISTIANSAND S
 Sanna Jøran 3912 PORSGRUNN
 Seljedal Therese 6090 FOSNAVÅG
 Sjursen Marit Elisabeth Holdhus 0573 OSLO
 Skjefstadmoen Magni 1930 AURSKOG
 Svela Elling 4389 VIKESÅ
 Telsto Kari 4700 VENNESLA
 Tempelen Anne Marie Nystein 3946 PORSGRUNN
 Tennebo Vegard Reigstad 6823 SANDANE
 Tinglum Hanne Wennberg 1366 LYSAKER
 Vegge Annlaug 4645 NODELAND
 Vestrheim Steinar 5517 HAUGESUND
 Westgaard Anna Karine 2335 STANGE
 Øksnes Janneke Riskild 1388 BORGES
 Øybekk Inger 4790 LILLESAND
 Aadland Ingunn 5580 ØLEN
 Aasbo Elisabeth Bjør 1712 GRÅLUM

Kandidater ved semesteravslutningen i juni. Fra venstre foran: Elisabeth Moldeklev, Jannicke Norman, dekanus Gunnar Heiene, Marita Sorheim og Rebecca Maduley Kurubai. Andre rekke fra venstre: Eivør Andresen, Audun Sæbo, Frode Nilsen Fjeldbraaten, Geir-Øyvind Bandlien, Marianne Øhrn Johannessen, Jorge Alberto Bastos Orozco og Terje Torkelsen. Bak fra venstre: Trygve Tyreid, Tor Arne Berntsen, Lusine Avetisyan, Peter Elisa Sheiza, Conrad Kiambi Magaju og Enikő Hulej.

Kristendoms-kunnskap hovedfag:

Hvaal Johannes 1747 SKJEBERG
 Nupen Maylén 2010 STRØMMEN

Cand. Philol.-eksamen:

Johannessen Marianne Øhrn
 4639 KRISTIANSAND S

Master of Philosophy in Theology:

Avetisyan Lusine ARMENIA
 Hulej Enikő UNGARN
 Kurubai Rebecca Maduley TANZANIA
 Magaju Conrad Kiambi KENYA
 Sheiza Peter Elisa TANZANIA

Cand. Theol.-eksamen:

Andresen Eivør 1518 MOSS
 Bandlien Geir-Øyvind 0358 OSLO
 Berntsen Tor Arne 1392 VETTRE
 Brattgjerd Steinar 3022 DRAMMEN
 Fjeldbraaten Frode Nilsen
 4697 KRISTIANSAND S
 Moldeklev Elisabeth
 5151 STRAUMSGREND
 Nese Bjarte 5260 INDRE ARNA
 Norman Jannicke 0875 OSLO
 Orozco Jorge Alberto Bastos 1384 ASKER
 Sæbo Audun 4534 MARNARDAL
 Sorheim Marita 4580 LYNGDAL
 Tyreid Trygve 1350 LOMMEDALEN
 Varhaug Jørn 4360 VARHAUG

Kateketutdanningen:

Godø Barbro Elin 6020 ÅLESUND
 Thori Ragnhild 4576 LYNGDAL
 Vikre Marit Sofie Teistedal
 5565 TYSVÆRVÅG

Praktisk-teologisk seminar:

Aasen Ludvig 0462 OSLO
 Brevik Roger 5416 STORD
 Engstrand Julia Ann
 4635 KRISTIANSAND S
 Hammernes Ingvild Knudsen
 3270 LARVIK
 Hesla Gyda 1580 RYGGE
 Jenssen Olaf Sture 1279 OSLO
 Klokkerud Eva 1580 RYGGE
 Kvalem Kristian 5135 FLAKTVEIT
 Løyning Anne 4638 KRISTIANSAND S
 Mangersnes Kåre Dag 0575 OSLO
 Müller Ulrike, TYSKLAND
 Rise Øyvind 5306 ERDAL
 Rossavik Asle 0465 OSLO
 Sosveen Magnhild 7089 HEIMDAL
 Tengsareid Grete 4340 BRYNE
 Algård Inge 4631 KRISTIANSAND S

Dr. theol.:

Torkelsen Terje 4022 STAVANGER

Nick Pollard besøkte MF

«Discover the meaning behind the media. Relating Christian faith and contemporary cultur» var tema da Nick Pollard foreleste på MF tirsdag 2. september.

Han underviste om hvordan TV-serier og kinobesøk påvirker oss. Hvilke verdier formidles egentlig i disse medier? Hva gjør de med menneskesynet vårt? Og hvordan påvirker de gudsforholdet vårt?

Nick Pollard er grunnlegger av Damaris Trust.

PERSONALNYTT

Cand. philol. Irene Tvedt, er ny stipendiari i høst. Hennes fagområde er Systematisk teologi/etikk.

Hilde Marie Aarflot vil vikariere som studentprest fra 6. oktober og frem til sommeren 2004. Hun vil jobbe i 40% stilling.

Professor Vidar L. Haanes er valgt til prodekanus fra 1. august 2003.

Jan Henrik Schumacher Kirkehistorisk latinleksikon

Begreper fra middelalderens kirke- og klosterliv

Boken inneholder latinske termer og tjener som en veiviser i den konkrete kirken i middelalderen: kirkehuset, inventaret, ritualene og så videre. De viktigste termene har forklarende artikler. Med litteraturliste og register.

Hft. kr. 228,-

Egil A. Wyller TANKE • TRO

Henologisk skriftserie

Wyller presenterer trekk ved den gresk-platoniske og den jødisk-kristne åndstradisjon fra antikken til vår tid, gjennom studier, oversettelser og debattinnlegg. Med sine 20 bind er serien et helt unikt prosjekt, som har fått mye oppmerksomhet også utenfor Norges grenser.

kr. 248,- pr bind.
Bind I-XX, samlet: kr. 2995,-

*spartacus

www.spartacus.no

NYHETER FRA LUTHER FORLAG

Kr 248,-

Magnus Malm De stumme bildene

Om den livslange vandringen fra bilde til virkelighet

I alle relasjoner pågår det under overflaten et spill mellom ulike bilder, bilder som filtrerer virkeligheten for oss og i verste fall forvrenger den til farlige løgner.

Denne boken handler om hvordan disse bildene blir til, hvordan de påvirker oss og hvordan vi kan hindre at disse bildene får fortsette å ha innflytelse på oss. Ikke minst handler boken om selvbilde og gudsbilde. Bak disse bildene venter en betydelig mer spennende virkelighet...

Boken kan leses som et stykke åndelig veiledning for vår tid.

Peter Halldorf Drikk dypt av Ånden

Hvordan kan man tale om Den Hellige Ånd uten at flertallet føler seg utenfor? Peter Halldorf understreker at han skriver også for alle som lever med en uforløst lengsel etter Ånden eller som har kjent seg krenket av en åndelighet som med tvilsomme metoder har trengt seg inn i deres innerste rom. Han ønsker å gjenopplive troen på - og motet til på nytt å nærme seg - Den Hellige Ånd.

Kr. 298,-

Bokseminar med Peter Halldorf på
Menighetsfakultetet
mandag 22. september kl. 19.00 - 21.00!

Besøk oss på www.lutherforlag.no

SØK FØRST.....
 ....STILLHET MED HERREN
 TOMASGÅRDEN, 1796 KORNSJØ
 69 19 78 20 tomasgarden@c2i.net
 SANDOM RETREASENTER,
 2685 GARMO
 61 21 27 45 sandom@online.no
Velkommen til retreat!
 mer info: www.sandomstiftelsen.no

BANK
 - vi vil mer

Sparebanken Pluss Kristiansand
 Telefon 38 17 35 00
 www.sparebankenpluss.no

JØLSTAD
 BEGRAVELSESBYRÅ
 Abildsø - Grefsen - Groruddalen
 Smestad - St. Hanshaugen
 Døgnvakt: 22 79 77 00

Fra den helt enkle - til den mer påkostede gravferd
 Virksomheten eies av Jølstad Byråer AS
 www.joelstad-byraer.no

Asbjørn Finholt
 Advokat

Postboks 7
 2001 Lillestrøm

Tlf 63 81 60 80

DU FÅR DEN I NÆRMESTE I BOKHANDEL

VERBUM

Eivind Luthen
Pilegrimsguiden

Boka tar deg med på en pilegrimsvandring fra Tønsberg til Oslo og fra Oslo til Hamar. Pilegrimsguiden er en praktisk og konkret reisebeskrivelse med kart og tips om hva som er verdt å se langs veien.

198,-

Aktuelle nye bøker

Gerard W. Hughes
Gud i alt
 Denne boka er en hjelp til et sunt åndelig liv. Mange foler seg splittet mellom en dyp respekt for Gud og en manglende vilje til å la det åndelige ha betydning for hverdagslivet. Her blir vi ført inn i en dypere forståelse av den kristne tro.
Pris kr 225,-

Martin Lönnebo
Veven
 På sin personlige og fortrolige måte leder Lönnebo leseren gjennom åndelige meditasjonsøvelser, en for hver uke i året.
Pris kr 225,-

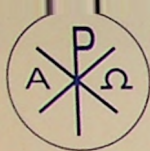
Jean Vanier
Den brutte kroppen
 Denne boka handler om håp, helbredelse og helhet midt i en splittet verden. Forfatteren utfordrer leseren til å være nær mennesker som lider.
Pris kr 198,-

VERBUM

Verbum spiritualitet

www.verbumforlag.no

MF

Det teologiske
Menighetsfakultet

Ettersendes ikke ved varig
adresseforandring, men returneres
Menighetsfakultetet med
påført ny adresse.

B-B
Retu
Post
0302

Menighetsfakultetet

Lys og liv
MF Mag. Ti Ly
2003 Arg. 69 Nr 4

H03001347

SIST, MEN IKKE MINST...

Verken Tobias Boksle (t.h.) eller Yngve Hustad Reite kjente noe til MF fra tidligere. Ex.phil-tilbudet har bragt dem til fakultetet.

Ex.phil-tilbudet førte Tobias og Yngve i kontakt med MF:

-Vi er møtt med respekt

– Det var ikke min greie å begynne på MF. Jeg er ikke døpt engang, sier Yngve Hustad Reite fra Molde.

Både han og Tobias Boksle fra Kristiansand representerer den store gruppen av ex.phil- og ex. fac-studenter som nå går på MF, men som i utgangspunktet ikke har et

forhold til fakultetet som sådan.

– Jeg var i behov av å ta ex.phil- og ex.fac-studiet, og da jeg kontaktet MF, var det en hyggelig stemme i telefonen som ønsket meg velkommen. Det bidro til at jeg bestemte meg for nettopp Menighets-fakultetet, sier Tobias.

Verken han eller Yngve er personlig kristne, men de erkjenner at de er interessert i kristendommen og er søkende til hva religion kan tilby.

– Før trodde jeg at kristne

var noen «kjipe folk», men så har jeg etter hvert fått flere og flere kristne venner som er åpne og fine og som det går an å diskutere med, sier Tobias.

Yngve innrømmer at han ble litt nervøs da det var klart at han skulle ta forberedende på et teologisk fakultet.

– Men vi er blitt møtt med respekt, og da er det ikke vanskelig å gi den samme anerkjennelse tilbake. Det kan vel også hende at det er bra at ikke alle på MF er personlig kristne, for da kan miljøet bli

mer allsidig og vi kan ha spennende samtaler om hva kristen tro er. Tobias nikker og sier at hans positive holdning til kristne kanskje skyldes at han har hatt en kjæreste som var personlig kristen.

– Men hva med andaktene i kapellet, er det noe for dere?

– Jeg har ikke vært inne der enda, men er ikke fremmed for at jeg går dit en dag. Kirken er jo et flott sted å være! Jeg har respekt for den selv om det også er ting jeg er uenig med den i, sier Yngve i samtalen med Lys & Liv.